

SÈRIE 1

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció**[3 punts]**

Hiparc va portar a Atenes el costum de recitar els poemes homèrics a les Panatenees. (Claudi Elià, *Història Variada* 8.2)

Ἴππαρχος, ὁ Πεισιστράτου παῖς πρεσβύτατος, τὰ Ὅμηρου ἔπη πρῶτος ἐκόμισεν ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψωδοὺς τοῖς Παναθηναίοις αὐτὰ ᾄδειν.

Ἴππαρχος -ου, ὁ : Hiparc
Πεισιστράτου de Πεισίστρατος -ου, ὁ = Pisístrat (tirà d'Atenes)
πρεσβύτατος superlatiu de πρέσβυς
Ὅμηρου de Ὅμηρος -ου, ὁ = Homer
ᾄδειν de ᾄδω = cantar, recitar

Hiparc, el fill més gran de Pisístrat, va introduir, el primer, a Atenes els poemes d'Homer, i va obligar els rapsodes a cantar-los en les Panatenees.

2. Exercici de sintaxi**[2 punts]**

- a) En el text hi ha dos verbs conjugats. Escriviu-los.
- ἐκόμισεν
 - ἠνάγκασε
- b) Quina/es paraula/es és/són el subjecte d'aquests verbs?
Ἴππαρχος (ὁ Πεισιστράτου παῖς πρεσβύτατος)
- a) De qui depèn ἄδειν?
de ἠνάγκασε
- b) Porta algun complement? De quin tipus és/són ?
Porta dos complements:
αὐτὰ = complement directe
τοῖς Παναθηναίοις = complement circumstancial de lloc (ubi)
- c) Quina mena d'estructura sintàctica és aquesta?
És una oració d'infinitiu, en funció de complement directe del verb ἠνάγκασε, que porta doble acusatiu, l'oració d'infinitiu ἰ τοὺς ῥαψωδοῦς.
- a) En el text hi ha dos complements del nom en genitiu. Escriviu-los.
- Πεισιστράτου
 - Ὀμήρου
- b) Diguen a quin nom complementa cadascun.
- Πεισιστράτου CN del nom de ὁ παῖς (πρεσβύτατος)
 - Ὀμήρου CN de τὰ ἔπη

Opció A**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

Digueu si són certes les afirmacions següents:

a) A la forma ψυχάς en plural li correspon la forma ψυχῆς en singular	☐ sí	☐ no
b) A la forma ἐλύετο en singular li correspon la forma ἐλύόμεθα en plural	☐ sí	☐ no
c) A la forma γένος en singular li correspon la forma γένους en plural	☐ sí	☐ no
d) A la forma βασιλέως en singular li correspon la forma βασιλέων en plural	☐ sí	☐ no
e) A la forma τοῦτο en singular li correspon la forma ταῦτα en plural	☐ sí	☐ no

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Digueu de quins dos ètims grecs deriven els següents mots en català:

	Ètim 1	Ètim 2
Ex. democràcia	ὁ δῆμος	τὸ κράτος
hepatologia	τὸ ἥπαρ	ὁ λόγος
eutanàsia	εὖ	ὁ θάνατος
ornitomància	ἦ / ὁ ὄρνις	ὁ / ἡ μάντις - μαντεύω -
protagonista	πρῶτος-η-ον	ἄγων / ἀγωνιστής
hemeroteca	ἡ ἡμέρα	ἡ θήκη

5. Exercici de cultura [2 punts]

Ceràmica de figures vermelles (500-450 aC) - Museo Gregoriano Etrusco Vaticano, Roma

Aquesta imatge mostra la mort d'Hèctor. Expliqueu en no més de 150-200 paraules com es produeix aquest fet, segons la narració de la *Iliada*, incorporant la resposta a les següents qüestions:

- Qui és Hèctor? Esmenteu dos altres episodis de la *Iliada*, a part d'aquest, on tingui un paper destacat.
- Quin guerrer del bàndol contrari mata Hèctor? Digueu el que sabeu d'aquest guerrer: de qui és fill i quin paper té a la *Iliada*.
- On té lloc aquesta escena? En quin context bèl·lic? Quina és la causa d'aquesta guerra?

L'escena de la mort d'Hèctor és un dels episodis més cèlebres de la *Iliada*, l'epopeia homèrica que narra alguns esdeveniments del desè any de guerra de Troia. Aquest conflicte va ser desencadenat, en últim terme, pel rapte de la mortal més bella, Hèlena, que Paris s'endugué del casal de Menelau fins a Troia. L'episodi de la ceràmica té com a protagonistes els dos guerrers principals de cada bàndol: Hèctor i Aquil·les. Aquest darrer, rei dels mirmídon i fill del polèmic matrimoni de Tetis i Peleu, té un paper clau a la *Iliada*, ja que la seva còlera vertebrava la trama de l'obra. També Hèctor, fill de Príam i Hècuba, té un gran protagonisme al llarg de l'epopeia, cosa que s'evidencia en escenes memorables, com quan s'acomiada de la seva muller Andròmaca i el seu fill Astíanax abans de retornar al camp de batalla, o l'episodi en què mata Pàtrocle. Aquest fet és el motiu pel qual Aquil·les retorna al combat, decidit a venjar el seu gran amic. Així, després d'una llarga persecució entorn de les muralles de Troia, Hèctor mor a mans d'Aquil·les, en el moment que Atena propicia l'encontre i Apol·lo desisteix d'ajudar el príncep troià, el seu protegit.

Opció B**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

Digueu si són certes les afirmacions següents (tingueu en compte gènere, número i cas):

a) A la forma σώματα en plural li correspon σώματος en singular.	sí ☐ no ☐
b) A la forma μάχαις en plural li correspon μάχη en singular.	sí ☐ no ☐
c) A la forma πᾶσι en plural li correspon πᾶς en singular.	sí ☐ no ☐
d) A la forma βίων en plural li correspon βίος en singular.	sí ☐ no ☐
e) A la forma δυναμέων en plural li correspon δυνάμεως en singular.	sí ☐ no ☐

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Digueu un dels dos mots grecs que componen les paraules següents, i escriviu-ne un altre derivat en català o castellà:

Ex. antropologia	ὁ ἄνθρωπος	misanthrop
psicosomàtic	ἡ ψυχή / τό σῶμα	psicoanàlisi, psiquiàtric, psicològic, somatològic, somatologia etc.
anemòmetre	ὁ ἄνεμος / τό μέτρον - μετρέω	perímetre, anemografia
oligarca	ὀλίγος-η-ον / ἡ ἀρχή	oligopoli, oligotròfic, patriarca, anarquia, monarquia, etc.
Mesopotàmia	τò μέσον / ὁ ποταμός	mesocarpi, mesolític, mesosfera, hipopòtam, potamologia etc.
hipòdrom	ὁ ἵππος / ὁ δρόμος	hipopòtam, hípica, aeròdrom, canòdrom etc.

5. Exercici de cultura [2 punts]

Marqueu l'opció correcta:

[els errors descompten: -0.1 cada resposta incorrecta]

1. Hèctor era

- a) troià, fill de Príam i amic d'Aquil·les.
- b) troià, fill de Príam i germà de Paris.**
- c) aqueu, fill d'Aquil·les i botxí de Paris.
- d) troià, fill d'Hècuba i botxí d'Aquil·les.

2. Empúries era

- a) part de la Magna Grècia.
- b) el port militar dels foceus instal·lats a Massàlia.
- c) una colònia grega i posteriorment romana.**
- d) el lloc on els grecs havien instal·lat el principal santuari de les colònies occidentals.

3. Odisseu fou

- a) espòs de Penèlope i germà de Telèmac.
- b) espòs de Penèlope i fill de Laertes.**
- c) el que va matar el ciclop Polifem.
- d) el botxí dels pretendents de Clitemnestra.

4. La història de la guerra del Peloponès

- a) explica les raons de les guerres mèdiques i fou escrita per Tucídides.
- b) fou escrita pel pare de la història i els seus capítols porten el nom de les Muses.
- c) fou escrita per l'espartà Tucídides i explica els conflictes entre Esparta i Atenes.
- d) narra l'enfrontament entre els grecs, a Grècia i també a l'illa de Sicília.**

5. « Mai la justícia que s'està prop dels déus de sota terra no ha dictat unes lleis com aquestes entre els homes. Jo no creia, certament, que els teus edictes tinguessin tant de poder que permetessin a un mortal violar les lleis divines, lleis no escrites però sòlides. No és ni d'avui ni d'ahir que estan en vigor, ningú no les ha vist néixer. Desobeir-les i sotmetre'm al judici dels déus per seguir, covardament, l'autoritat d'un ésser humà, això no ho volia fer. Ja sabia que havia de morir, era inevitable, fins i tot sense la teva proclama. I si moro abans d'hora, em miro la mort com un guany.»

Aquestes paraules són pronunciades

- a) a la tragèdia de Sòfocles, *Antígona*, per la protagonista al rei Creont, acceptant que serà condemnada.**
- b) a la tragèdia de Sòfocles, *Antígona*, pel rei Creont a la seva neboda Antígona, mirant de convèncer-la que ha d'obeir les lleis.
- c) a la tragèdia de Sòfocles, *Èdip Rei*, per Èdip quan s'adona dels crims que ha comès sense saber-ho.
- d) a la tragèdia d'Eurípides, *Medea*, per Medea al rei Creont, quan li nega la possibilitat de quedar-se amb els seus fills a Corint.

SÈRIE 5

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció**[3 punts]**

1. Tradueix el text següent, on l'autor explica que a Grècia antigament anaven sempre armats a causa de la inseguretat.

(Tucídides 1.6)

πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλάς ἐσιδηροφόρει διὰ τὰς ἀφράκτους τε οἰκίσεις καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς ἐφόδους, καὶ ξυνήθη τὴν δίαιταν μεθ' ὄπλων ἐποίησαντο ὥσπερ οἱ βάρβαροι.

Ἑλλάς -άδος, ἡ = Grècia

ξυνήθη de συνήθης -εσ = habitual (acusatiu singular, concerta amb τὴν δίαιταν)

Grècia sencera anava armada a causa de residències no protegides i camins no segurs, i feien la seva vida habitual amb armes com els bàrbars.

2. Exercici de sintaxi**[2 punts]**

A) El text està format per dues oracions.

- dieu el verb i el subjecte de cadascuna

Primera oració: Subjecte: πᾶσα ἡ Ἑλλάς. Verb : ἐσιδηροφόρει

Segona oració : Subjecte el·líptic = ells (els habitants de Grècia). Verb : ἐποιήσαντο.

- indiqueu el nexce d'unió entre ambdues i dieu si són coordinades o subordinades, i de quina mena.

καὶ, uneix dues oracions coordinades copulatives.

B) Hi ha algun complement circumstancial al text? Indiqueu-lo/los i dieu de quin tipus és/són.

1. διὰ τὰς ἀφράκτους τε οἰκίσεις καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς ἐφόδους. Complement circumstancial de causa.
2. μεθ' ὄπλων. Complement circumstancial d'instrument o Complement circumstancial de manera, de companyia.

Opció A**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

De les deu formes següents del verb νικάω, només dues són de futur. Encercleu-les.

νικᾶ, ἐνίκησα, νικᾶτε, νικᾶται, νικᾶν, νικώσας, νικήσειν, νικῆσαι, νικήσομεν, ἐνικήσαμεν.

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Dieu de quins dos ètims grecs deriven els següents mots en català:

Ex. democràcia	ὁ δῆμος	τὸ σοφός
tauromàquia	ὁ ταῦρος	ἡ μάχη
crioteràpia	τὸ κρύος	ἡ θεραπεία
termòmetre	ἡ θερμη	τὸ μέτρον
mitòman	ὁ μῦθος	ἡ μανία
filharmònic	φιλέω / φίλος, η, ον	ἡ ἀρμονία

5. Exercici de cultura [2 punts]

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "vertader" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats de cadascuna).		
	vertader	fals
a) Tota la <i>Iliada</i> està composta en hexàmetres, en canvi a l' <i>Odissea</i> el poeta fa servir altres tipus de versificació, a més de l'hexàmetre.		X
b) Penèlope desteixeix de nit el que ha teixit durant el dia perquè ha promès casar-se amb un dels pretendents quan acabi la feina.	X	
c) Les parts principals d'un teatre grec són: graderia (seients per al públic), orquestra (on cantava i ballava el cor), l'escena (on hi havia els decorats), el prosceni (on es col·locaven els actors) i pàrodes (per on el cor entrava i sortia).	X	
d) Quan Odisseu visita els morts a l'Hades, té ocasió de parlar amb la seva esposa Penèlope que li explica el que succeix a Ítaca.		X
e) Segons el mite, la causa de la guerra de Troia consisteix en el fet que la deessa Afrodita va prometre Helena a Paris, quan ell va fallar a favor d'aquesta deessa i en contra d'Atena i Hera.	X	

Opció B**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "sí" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats de cadascuna).

πάσαις	datiu plural femení de <i>παῖς, παῖσα, πᾶν</i>	☐ sí X ☐ no
παισί	datiu plural masculí i neutre de <i>παῖς, παῖσα, πᾶν</i>	☐ sí ☐ no X
παντί	datiu singular masculí i neutre de <i>παῖς, παῖσα, πᾶν</i>	☐ sí X ☐ no
πολόν	nominatiu o acusatiu plural neutre de l'adjectiu <i>πολύς, πολλή, πολύ.</i>	☐ sí ☐ no X
πολλά	nominatiu femení singular de l'adjectiu <i>πολύς, πολλή, πολύ.</i>	☐ sí ☐ no X

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Escriviu el mot grec del qual deriva la part comuna dels mots en català següents:	
Exemple: demografia, democràcia	ὁ δῆμος
pedagog, pedòfil	ὁ παῖς, παιδός.
filantropia, biblòfil	φιλέω / φίλος, η, ον
semàfor, semàntica	τὸ σῆμα/σημαίνω
metropolità, política	ἡ πόλις
dislèxia, lexicòleg	ἡ λέξις

5. Exercici de cultura [2 punts]

(Museu arqueològic de Sperlonga)

Aquest grup escultòric del s. IdC representa el moment en el qual Ulisses clava una estaca a l'ull de Polifem i el deixa cec.

Expliqueu, en no més de 150-200 paraules, aquest episodi, responent a les qüestions següents :

- per què arriben Odisseu i els seus companys a la cova de Polifem ?
- què hi succeeix abans del moment que reproduïx la imatge ?
- com aconseguen Odisseu i els seus companys atacar Polifem ?
- els és fàcil després sortir de la cova ?

Aquesta imatge representa un dels passatges més famosos de l'*Odissea*, poema èpic tradicionalment atribuït a Homer que narra els destrets que pateix Ulisses en tornar de la guerra de Troia cap a Ítaca, la seva pàtria. L'escena que representa aquesta imatge succeeix quan Ulisses i els seus companys desembarquen, per cercar queviures, a la terra dels ciclops, éssers monstruosos d'un sol ull. Ignorant on es trobaven, entren a una cova on queden atrapats un cop torna el seu habitant, el ciclop Polifem que obstrueix l'entrada amb una enorme roca que només ell podia moure. Un cop descobreix els itaqesos, el ciclop va devorant els companys d'Ulisses com a àpat. Ulisses, com que no el podia vèncer per la força, l'emborratxa amb vi sense mesclar i el cega clavant-li una estaca roent a l'ull mentre dorm. Cec, Polifem enretira la roca que tapava la cova i a les palpentes intenta atrapar Ulisses i els seus companys, que fugen amagant-se sota els moltos del ramat de Polifem.